

УЕРИС ДИЪРИ

и КАТЛИЙН МИЛЪР

ПУСТИННО ЦВЕТЕ

*Разтърсваща история
за пътя от номадския живот
до модния подиум*

AMG
PUBLISHING

София • 2013

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

Книгата „Пустинно цвете“ разказва истинската история на живота на Уерис Диъри. Представените в нея събития са действителни и се базират на спомените на Уерис. Всички герои в книгата са реални, но за повечето от тях са използвани псевдоними, за да не се наруши правото им на лично пространство.

Съдържание

1	<i>Бягството</i>	9
2	<i>Да израснеш сред животните</i>	19
3	<i>Животът на номадите</i>	35
4	<i>Да станеш жена</i>	50
5	<i>Брачният договор</i>	61
6	<i>На път</i>	73
7	<i>Могадишу</i>	86
8	<i>Заминаване за Лондон</i>	97
9	<i>Слугинята</i>	108
10	<i>Най-после свободна</i>	128
11	<i>Моделът</i>	144
12	<i>Лекарите</i>	168
13	<i>Паспортната дилема</i>	180
14	<i>Световният подиум</i>	201
15	<i>Отново в Сомалия</i>	217
16	<i>Голямата ябълка</i>	238
17	<i>Посланикът</i>	254
18	<i>Мисли за дома</i>	264

На мама

Осъзнах, че по неравния път на живота, докато човек преминава през много бури и урагани, но и се наслаждава на слънцето, оцеляването му зависи единствено от силата на волята му. Затова посвещавам тази книга на жената, на чийто рамене аз се изправих, чиято сила е непоклатима: майка ми, Фатума Ахмед Аден.

Изправяйки се лице в лице с немислими неволи, тя показва на децата си най-голямото доказателство за присъствието на вяра. Тя се посвети изцяло на дванайсетте си деца, без да пренебрегва никое от тях (което само по себе си е невероятен подвиг) и прояви мъдрост, която би смирила и най-проницателния мъдрец.

Жертвите, които е правила, са много, оплакванията – малко. И през цялото време ние, децата ѝ, знаехме, че тя ни дава всичко, което има, независимо колко оскъдно беше то, без колебание. Тя неведнъж преживя трагедията от загубено дете, но въпреки това запази силата и куража си и продължи да се бори за останалите деца. Щедростта на душата ѝ, вътрешната и външната ѝ красота са всеизвестни.

Мамо, обичам те, уважавам те и те ценя. Благодаря на всемогъщия Аллах, че ми е изпратил такава майка. Отправям молитва да предам наследството ти, като се грижа за сина си така, както ти неуморно отгледа своите деца.

Бягството

Събуди ме лек шум и когато отворих очи, пред лицето си видях муцуната на лъв. Разсъних се на момента. Очите ми се ококориха, като че ли искаха да се разширят толкова, че да обхванат животното пред мен. Опитах се да се надигна, но не бях яла нищо от няколко дни и краката ми се огънаха. Свлякох се обратно до дървото, край което почивах. То ме предпазваше от пустинното африканско слънце, което ставаше особено безмилостно по обяд. Подпрях безмълвно глава назад, усетих грапавата му кора в тила си и затворих очи. Лъвът беше толкова близо, че усещах натрапчивата му миризма в горещия въздух. Помолих се на Аллах: *Това е краят ми, Господи. Моля те, вземи ме сега.*

Дългото ми пътуване през пустинята приближаваше своя край. Нямах оръжие, нямах нищо, с което да се защитя. Нямах и сили да побягна. Знаех, че дори при най-благоприятни за мен обстоятелства, нямах шанс да се измъкна като се покатеря на дървото – както всички други котки, лъвовете са ненадминати в катеренето. Може би щях да стигна до средата, преди да падна ударена от мощната му лапа. Отворих очи и безстрашно казах на лъва:

– Ела и ме вземи. Готова съм за теб.

Той беше красив мъжкар, със златна грива и дълга опашка, която се мяташе напред-назад, за да гони мухите. Беше петшестгодишен, млад и здрав. Знаех, че може да приключи с мен

за миг; той беше царят. Откакто се помнех, бях наблюдавала как същите лапи повалят зебри и диви зверове, няколкостотин килограма по-тежки от мен.

Лъвът се взря в мен и бавно премигна с очите си с цвят на мед. Моите кафяви очи се бяха втренчили в неговите, неспособни да се откъснат. Той извърна поглед.

– Хайде. Вземи ме веднага.

Лъвът ме погледна и отново извърна поглед. Облиза се и приседна на хълбок. После стана и започна да обикаля напред-назад пред мен, прелъстително, елегантно. Най-сетне се обърна и си тръгна; несъмнено бе забелязал, че съм кожа и кости и бе решил, че не си заслужава да ме яде. Наблюдавах как се смаява до светлокафяво петънце и изчезва сред пясъка.

Осъзнах, че лъвът няма да ме убие, но не изпитах облекчение, тъй като не бях изпитала и страх. Бях готова да умра. Но явно Господ, който винаги е бил най-добрият ми приятел, имаше други планове, някаква причина, поради която трябваше да съм жива.

– Коя я тя? – попитах аз. – Вземи ме... води ме.

И с мъка се изправих на крака.

Това кошмарно пътуване всъщност започна с желанието ми да избягам от баща си. Тогава бях тринайсетгодишна и живеях със семейството си, номадско племе, в Сомалийската пустиня. Баща ми заяви, че е уредил да се омъжа за някакъв старец. Знаех, че трябва да действам бързо, в противен случай моят жених можеше да се появи внезапно всеки момент. Затова признах на майка си, че искам да избягам. Намерението ми бе да намеря леля, сестрата на майка ми, която живееше в Мogaдишу, столицата на Сомалия. Разбира се, никога не бях ходила в Мogaдишу, или в който и да било друг град. Нито пък бях виждала някога леля си. Въпреки всичко, изпълнена с детски оптимизъм, вярвах, че нещата все някак ще се наредят.

Докато цялото ми семейство все още спеше, майка ми ме събуди и рече:

– Тръгвай веднага.

Огледах се за нещо, което бих могла да взема, но нямаше нищо – нито бутилка вода, нито кана мляко, нито кошница с храна. И така, боса и увита само в един шал, аз побягнах и потънах в черната пустинна нощ.

Нямах представа в каква посока е Могодишу, просто тичах. В началото бавно, защото не виждах нищо; препъвах се в корени, залитах. Най-сетне реших просто да седна, тъй като навсякъде в Африка има змии, а аз изпитвах ужас от тях. Всеки път, когато настъпех корен, си представях, че е плюеща кобра. Седях и наблюдавах как небето постепенно изсветлява. Слънцето още не бе изгряло, когато отново се затичах напред като газела. Бяха така в продължение на часове.

По обяд вече бях потънала сред червения пясък и собствени-те си мисли. *Къде, по дяволите, отивам?* – питах се. Не знаех дори накъде вървя. Пейзажът се простираше един и същ докъдето ми стигаше погледът, разнообразяван единствено от някоя акация или трънлив храст. Виждах без проблем километри напред. Гладна, жадна и уморена, аз продължавах да вървя и се чудех къде ли щеше да ме отведе новият ми живот. Какво щеше да стане сега?

Докато размишлявах над тези въпроси, ми се стори, че чух някакъв глас.

– У-е-р-и-с... У-е-р-и-с...

Баща ми ме викаше! Огледах се, но не видях никого. Може би си въобразявах.

– У-е-р-и-с... У-е-р-и-с... – ехтеше навсякъде около мен гласът.

Тонът беше умолителен, но въпреки това се изплаших. Ако ме намереше, несъмнено щеше да ме отведе обратно и да ме накара да се омъжа за онзи човек, като освен това сигурно щеше и да ме набие. Не си въобразявах; това наистина бе баща ми, кой-

то приближаваше. Този път побягнах с всичка сила. Макар да имах преднина от няколко часа, татко бе успял да ме настигне. Както разбрах по-късно, той беше хванал следите ми в пясъка.

Бях млада и пъргава и си мислех, че баща ми е прекалено стар, за да ме хване. Или поне в детското ми съзнание той беше стар. Сега ми става смешно, като си спомня, че тогава той е бил на около трийсетина години. Всички бяхме невероятно издръжливи, тъй като се придвижвахме навсякъде, тичайки – нямахме нито коли, нито какъвто и да било обществен транспорт. А аз вечно бързах, гонех животните, носех вода, тичах да изпреваря настъпващия мрак, за да се прибера, преди да се е стъмнило.

След известно време спрях да чувам гласа на баща си и забавих темпото. Ако продължавах да се движа, баща ми щеше да се умори и да се откаже. Внезапно се обърнах и го видях да идва откъм хълма зад мен. Той също ме забеляза. Ужасена, побягнах по-бързо. И още по-бързо. Сякаш сърфирахме сред пясъчни вълни – аз се изкачвах на някой хълм, а той потъваше в падината зад мен. Това продължи няколко часа, докато внезапно не осъзнах, че не го виждам. Вече не ме викаше.

Когато най-сетне спрях, сърцето ми биеше толкова силно, че щеше да изскочи. Скрих се зад един храст и се огледах. Нищо. Ослушах се внимателно. Никакъв звук. Забелязах една гола плоска скала и отидох да поседна на нея. Бях си взела поука от грешката от предишната нощ и когато се затичах, минах покрай скалите, където земята беше твърда, а после смених посоката на движение, за да не успее баща ми да ме проследи пак по оставените в пясъка следи.

Татко сигурно вече бе тръгнал обратно към къщи, тъй като слънцето започваше да залязва. Въпреки това нямаше да успее да се прибере, преди да се стъмни. Щеше да се наложи да тича в мрака, да се вслушва в нощните звуци на нашето семейство, да се ориентира по виковете на децата, по смеха, по блеенето и мученето на животните. Тези шумове бяха като фарове в нощта за нас, защо-

то вятърът в пустинята ги пренася на много големи разстояния.

След като повървах край скалите, смених посоката. Беше без значение накъде ще поема, тъй като така или иначе нямах представа как да стигна до Мogaдишу. Продължих да бягам, докато слънцето залезе и настана такъв мрак, че не виждах нищо. Умирах от глад и не можех да мисля за нищо друго освен за ядене. Целите ми крака бяха окървавени. Седнах да почина под едно дърво и заспах.

Събудих се на сутринта от парещите лъчи на слънцето. Отворих очи и погледнах нагоре, към листата на красивия евкалипт, който сякаш достигаше чак до небето. Реалната ситуация обаче бавно достигна до съзнанието ми. *Боже мой, аз съм съвсем сама. Какво ще правя?*

Станах и побягнах отново. Издържах така няколко дена, но точно колко, не съм сигурна. Знам само, че за мен времето не съществуваше; само гладът, жаждата, страхът, болката. Когато вечерта напреднеше и станеше прекалено тъмно, за да мога да виждам, спирах да си почина. По обяд, когато беше най-горещо, сядах под някое дърво и подремвах.

Именно по време на една от тези следобедни дрямки ме събуди лъвът. По това време вече не се вълнувах толкова от идеята за свободата; единственото, което наистина исках, бе да се върна у дома при мама. Онова, за което копнеех по-силно дори от водата и храната, бе майка ми. И макар за нас да бе нещо обичайно да изкарваме по един-два дена без вода и храна, аз си давах сметка, че няма да издържа още дълго така. Бях толкова слаба, че едвам се движех, а и целите ми стъпала бяха напукани и възпалени и всяка стъпка бе мъчение. Когато лъвът, облизвайки се, застана пред мен, вече се бях предала. Дори приветствах с радост идеята за бърза смърт, избавяща ме от по-дългата агония.

Но лъвът погледна костите, очертаващи се ясно под кожата ми, хлътналите бузи и изпъкналите очи, и си тръгна. Не знам

дали му дожаля за мен или това беше просто прагматично решение – все пак нямаше да бъде дори пълноценна закуска. Или пък Господ се беше застъпил за мен... Все пак реших, че Господ не може да е толкова безсърдечен и да ме спаси само за да ме остави да умра по друг, доста по-жесток начин, например от глад. Той очевидно имаше други планове за мен, затова се обърнах към Него с молбата да ме напътства.

– Вземи ме... води ме.

Подпрях се на дървото, изправих се на крака и се помолих на Господ да ми помогне.

Тръгнах отново и след няколко минути се озовах на пасище, пълно с камили. Спуснах се към една от женските и започнах да суча направо от нея, като бебе. Пастирът обаче ме видя и се развика:

– Махай се оттук, малка кучко!

В ръцете му изплющя камшик. Аз обаче отчаяно се бях вкопила в камилата и продължавах да суча, колкото можех по-бързо.

Пастирът тичаше към мен и продължаваше да вика. Знаеше, че ако не успее да ме изплаши и да ме прогони, преди да е стигнал до мен, след това щеше да бъде късно. Млякото щеше да е свършило. Аз обаче бях успяла да изсмуча достатъчно и побягнах. Той ме гонеше и дори успя да ме жегне няколко пъти с камшика, преди да го надбягам. Бях по-бърза от него и той остана далеч зад мен, да ругае сред пясъка на следобедното слънце.

Вече се бях заредила с гориво и имах енергия. Затова продължих да бягам, докато стигнах до някакво село. Никога досега не бях ходила на подобно място; в него имаше сгради и улици от спечена кал. Тръгнах по средата на улицата, защото мислех, че точно там трябва да се върви. Озъртах се навсякъде, поглъщайки странната обстановка с очи. Някаква жена ме огледа от главата до петите и се провикна, подминавайки ме:

– Виж се колко си глупава. Къде мислиш, че се намираш? – След това се обърна към другите селяни на улицата: – О, Боже!

Вижте ù само краката! – Посочи към стъпалата ми, напукани и покрити със спечена кръв. – Боже мили! Това сигурно е някакво глупаво селянче. – А после извика отново към мен: – Момиченце, ако искаш да живееш, махни се от улицата. Махни се от пътя!

Махна ми да мина встрани и се засмя.

Знаех, че всички я бяха чули, и се смутих. Сведох глава, но продължих да ходя по средата на пътя, защото въобще не разбирах за какво говори жената. Съвсем скоро се появи камион и наду клаксона. Трябваше да отскоча встрани. Обърнах се към посоката на движение и вдигнах ръка към летящите към мен коли и камиони. Не мога да кажа, че ги спирах на автостоп, тъй като дори не бях чувала за това понятие. Просто стоях на пътя с вдигната ръка и опитвах да спра някой от тях. Прелетя един автомобил и едва не ми отнесе ръката, затова я поприбрах към себе си. Продължих да ходя, като отново протегнах ръка, този път не толкова навън. Гледах лицата на хората, които преминаваха край мен в своите коли, и мислено се молах някой от тях да спре и да ми помогне.

Накрая един камион спря. Не се гордея с онова, което стана малко след това... но така или иначе, то се случи, и не ми остава да кажа нищо друго освен истината. И досега, когато се сетя за този камион обаче, ми се иска да се бях доверила на предчувствието си и да не се бях качила в него.

Камионът пренасяше камъни за някакъв строеж; остри и с размерите на бейзболна топка. Отпред седяха двама мъже. Шофьорът отвори вратата и каза на сомалийски:

– Качвай се, скъпа.

Почувствах се безпомощна, умирах от страх.

– Отивам към Могадишу – обясних аз.

– Ще те закарам, където и да отиваш – ухили се той и оголи червените си от тютюна зъби. Всъщност знаех, че бяха червени не от тютюна, тъй като бях виждала как баща ми го дъвче. Това беше кхат, наркотично растение, подобно на кокаина,

което африканските мъже употребяваха масово. На жените не бе позволено да се докосват до него и слава Богу. То подлудява, прави мъжете агресивни и превъзбудени и е провалило живота на мнозина.

Знаех, че не ме чака нищо добро, но и нямаше какво друго да направя, затова кимнах. Шофьорът ми каза да се кача отзад и това ми донесе известно облекчение, тъй като така щях да бъда по-далеч от двамата мъже. Качих се в каросерията на камиона и се свих в един тъгъл, опитвайки се да се настаня по-удобно, доколкото това въобще бе възможно върху камъните. Вече беше тъмно, а в пустинята ставаше студено. Веднага щом тръгнахме, ми стана студено и легнах, за да се скрия от вятъра.

Следващото нещо, което помня, бе как приятелят на шофьора се приближи и клекна до мен. Беше минал четирийсетте и бе грозен като смъртта, а освен всичко и оплешивяваше. Явно се беше опитал да компенсира липсата на коса, като си беше пуснал малък мустак. Зъбите му бяха изпочупени, някои дори липсваха. Остатъците бяха отвратително червени от кхата, но това не му попречи да се ухили и гордо да ги покаже. До края на живота си няма да забравя похотливата му физиономия, надвесена над мен.

Когато свали панталоните си, разбрах, че е и дебел. Еректиралият му пенис увисна над мен. Той сграбчи краката ми и опита да ги разтвори насила.

– О, моля те, моля те, недей – замолих го аз.

Увих краката си един около друг, но това не го отказа от намерението да ги разтвори. Тъй като отново не успя, отдели ръката си от тях и ме зашлеви през лицето. Нощта отнесе пронизителния ми писък, докато камионът продължаваше да се носи напред.

– Разтвори си шибаните крака!

Продължихме да се борим. Сега вече той беше легнал с цялата си тежест отгоре ми, а острите камъни се врязваха в гърба ми. Удари ме отново, този път – по-силно. Разбрах, че трябва бързо да измисля друга тактика; той беше прекалено силен, за

да се преборя и очевидно знаеше какво прави. За разлика от мен той явно имаше опит; несъмнено бе насилил доста жени. Аз просто щях да съм следващата. Копнеех да го убия, но не разполагах с никакво оръжие.

Затова се престорих, че го желая и рекох:

– Добре, добре. Но първо ме остави да се изпишкам.

Видях, че това го възбуди още повече. Ле-ле, малкото момиченце го желаше! Остави ме да се изправа. Отидох в противоположния ъгъл, клекнах и се престорих, че пишкам. Това ми даде няколко минути за размисъл. Когато приключих с малкия си театър, вече имах готов план за действие. Взех най-големия камък, който намерих и, държейки го, се върнах до мъжа и легнах до него.

Той се покатери отгоре ми и аз стиснах камъка. Вдигнах ръка и го стоварих с всичка сила върху слепоочието му. Видях как му се зави свят и го ударих отново. Той се строполи. Подобно на воин, внезапно се почувствах невероятно силна. Нямах представа, че притежавам такава сила, но разбрах, че когато някой те нападне или се опита да те убие, я придобиваш. Едва в такъв момент човек разбира колко силен може да бъде. Ударих го пак и видях как от ухото му потече кръв.

Шофьорът забеляза какво се случва от прозорчето на кабината и се разкрещя:

– Какво, по дяволите, става там?

Затърси място за спиране сред храсталците. Знаех, че ако ме хване, с мен е свършено. Докато камионът намаляваше, аз изпълзях до задната част на каросерията, покачих се върху камъните и скочих като котка на земята. А след това хукнах, сякаш ме гонеше самият дявол.

Възрастният шофьор изскочи от кабината и завика с дрезгавия си глас:

– Ти уби приятеля ми! Върни се! Ти го уби!

Хукна след мен из оскъдните храсталаци, но не след дълго се отказа да ме преследва. Или поне аз така си помислих.

Всъщност мъжът се върна в камиона, включи мотора и подкара през пустинята след мен. Фаровете осветиха земята наоколо; чух рева на мотора зад гърба си. Бяха колкото можех по-бързо, но камионът, разбира се, приближаваше. Затичах се на зиг-заг и се насочих към мрака. Той не успя да ме види, накрая се отказа и се върна на пътя.

Тичах из пустинята като преследвано животно. Бяха известно време през джунгла и после отново през пустиня, без дори да знам къде се намирам. Продължавах да тичам, когато слънцето изгря. Най-после стигнах до друг път. Макар да ми се повдигаше при мисълта за онова, което можеше да се случи, отново опитах да спра някого на автостоп; бях наясно, че трябва да отида колкото се може по-далеч от шофьора на камиона и неговия приятел. Така и не разбрах какво се случи с мъжа, който ме нападна, след като го ударих с камъка, но последното, което исках, бе да се срещна отново с тези хора.

Вероятно съм представлявала жалка гледка така, застанала встрани от пътя на утринното слънце. Шалът, с който се бях увила, вече се бе превърнал в мръсна дрипа. Бях тичала в продължение на дни из пясъците и кожата и косата ми бяха покрити с прах, крайниците ми приличаха на сухи клонки, заплашващи да се счупят при първия по-силен полъх на вятъра, а раните по стъпалата ми можеха да се конкурират с тези на прокажен. Вдигнах ръка и махнах към един мерцедес. Шофьорът – елегантно облечен мъж – отби встрани от пътя. Пропълзях на кожената седалка и дъхът ми секна при вида на разкошната обстановка.

– Къде отиваш? – попита човекът.

– Натам – отвърнах аз и посочих право напред, в посоката, в която мерцедесът вече се движеше.

Мъжът отвори уста, излагайки красивите си бели зъби на показ, и започна да се смее.